

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ГЕОИНФОРМАТИКИ**

Кафедра географической экологии

НОВИК Антон Александрович

**ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЛАНДШАФТНО-
РЕКРЕАЦИОННОГО КОМПЛЕКСА КРУПНОГО ГОРОДА (НА
ПРИМЕРЕ ГОРОДА ГОМЕЛЯ)**

Магистерская диссертация

специальность 33 01 02 «Геоэкология»

**Научный руководитель:
кандидат географических наук,
доцент В.А. Бакарасов**

Допущена к защите

«__» _____ 2020 г.

Зав. кафедрой географической экологии

кандидат географических наук, доцент Н.В. Гагина

Минск, 2020

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Новик А.А. Геоэкологическая оценка ландшафтно-рекреационного комплекса крупного города (на примере г.Гомеля) (магистерская диссертация). – Минск, 2020. – 78 с., библиогр. 61 назв., рис. 44, табл. 5.

Ключевые слова: геоэкологическая оценка, ландшафтно-рекреационный комплекс, озелененные территории общего пользования, антропогенная нагрузка, экологическое состояние.

Объектом исследования является ландшафтно-рекреационный комплекс г.Гомеля.

Предмет исследования – геоэкологическая оценка ландшафтно-рекреационного комплекса г.Гомеля, а также основные принципы формирования озеленённых территорий, обуславливающие его геоэкологическое состояние.

Для геоэкологической оценки ландшафтно-рекреационного комплекса г.Гомеля была разработана авторская методика, включающая в себя оценку антропогенного воздействия на озелененные территории, экологического состояния озелененных территорий, рекреационного функционального использования объектов озеленения. В процессе исследования использовались методы анализа и синтеза, сравнительно-географический, метод ранжирования, экспертной бальной оценки, а также геоэкологического картографирования с использованием программ MapInfo Professional 12.0 и ArcGIS 10.3.

За единицу исследования были приняты ландшафтно-рекреационные территории административных районов г.Гомеля. Рассчитывались предлагаемые показатели состояния объектов системы озелененных территорий общего пользования. По данным расчетов, были составлены картограммы, отражающие территориальное распределение этих показателей. Далее была проведена геоэкологическая оценка состояния ландшафтно-рекреационного комплекса г.Гомеля, в результате озелененные территории районов были классифицированы по разной степени благоприятности: от удовлетворительной до неблагоприятной.

Область возможного практического применения: проведение обоснованных мероприятий по результатам аналитического расчета геоэкологического состояния ландшафтно-рекреационного комплекса, которое поможет улучшить состояние окружающей среды города и качество жизни населения.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Новік А.А. Геаэкалагічная ацэнка ландшафтна-рэкрэацыйнага комплексу буйнага горада (на прыкладзе г.Гомеля) (магістарская дысэртацыя). – Мінск, 2020. – 78 с., бібліягр. 61 назв., мал. 44, табл. 5.

Ключавыя словы: геаэкалагічная ацэнка, ландшафтна-рэкрэацыйны комплекс, абзелянёныя тэрыторыі агульнага карыстання, антрапагенавая нагрузка, экалагічны стан. Аб'ектам даследавання з'яўляецца ландшафтна-рэкрэацыйны комплекс г.Гомеля.

Прадмет даследавання – геаэкалагічная ацэнка ландшафтна-рэкрэацыйнага комплексу г.Гомеля, а таксама асноўныя прынцыпы фармавання абзелянёных тэрыторый, што абумаўляюць яго геаэкалагічны стан.

Для геаэкалагічнай ацэнкі ландшафтна-рэкрэацыйнага комплексу г.Гомеля была распрацавана аўтарская методыка, што складаецца з ацэнкі антрапагенавага ўплыву на абзелянёныя тэрыторыі, экалагічнага стану абзелянёных тэрыторый, рэкрэацыйнага функцыйнага выкарыстання аб'ектаў абзелянення. Падчас даследавання выкарыстоўваліся метады аналізу і сінтэзу, параўнальна-геаграфічны, метады рангавання, экспертнай бальнай ацэнкі, а таксама геаэкалагічнага картаграфавання з выкарыстаннем праграм MapInfo Professional 12.0 і ArcGIS 10.3.

За адзінку даследавання былі прыняты ландшафтна-рэкрэацыйныя тэрыторыі адміністрацыйных раёнаў г.Гомеля. Разлічваліся прапанаваныя паказнікі стану аб'ектаў сістэмы абзелянёных тэрыторый агульнага карыстання. Паводле дадзеных разлікаў, былі складзены картаграмы, што адлюстроўваюць тэрытарыяльнае размеркаванне гэтых паказнікаў. Далей была праведзена геаэкалагічная ацэнка стану ландшафтна-рэкрэацыйнага комплексу г.Гомеля, у выніку якой абзелянёныя тэрыторыі раёнаў былі класіфікаваны па рознай ступені спрыяльнасці: ад здавальняльнай да неспрыяльнай.

Вобласць магчымага практычнага ўжывання: правядзенне абгрунтаваных мерапрыемстваў па выніках аналітычнага разліку геаэкалагічнага стану ландшафтна-рэкрэацыйнага комплексу, якое дапаможа палепшыць стан навакольнага асяроддзя горада і якасць жыцця насельніцтва.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

Novik A.A. Geoecological estimation of a landscape and recreational complex of a large city (on the example of Gomel) (master's thesis). - Minsk, 2020. - 78 p., bibliogr. 61 sl., fig. 44, table 5.

Key words: geoecological assessment, landscape and recreational complex, green areas of general use, anthropogenic load, ecological state.

The object of research is landscape and recreational complex of Gomel.

The subject of research is a geoecological assessment of the landscape and recreational complex of Gomel, as well as the basic principles of formation of green areas, which determine its geo-ecological state.

For a geo-ecological estimation of a landscape and recreational complex of Gomel the author's technique including an estimation of anthropogenic influence on the greened territories, an ecological condition of the greened territories, recreational functional use of objects of gardening has been developed. In the course of the research the methods of analysis and synthesis, comparative-geographical, method of ranking, expert ballasting, as well as geoecological mapping using programs MapInfo Professional 12.0 and ArcGIS 10.3 were used.

Landscape and recreational areas of the administrative districts of Gomel were taken as a unit of research. The proposed indicators of the state of the public green areas system objects were calculated. According to the calculations, maps reflecting the territorial distribution of these indicators were drawn up. Further the geo-ecological estimation of a condition of a landscape and recreational complex of Gomel was carried out, as a result the greened territories of districts were classified on different degree of favorability: from satisfactory to unfavorable.

Field of possible practical application: carrying out of reasonable actions on results of analytical calculation of a geo-ecological condition of a landscape and recreational complex which will help to improve a condition of the city environment and quality of life of the population.